

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 7. Fortitudo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

§. 7 Fortitudo.

Fortitudo est Virtus inter adversa: adversa sunt, quæ dolorem afferunt: nomine doloris etiam Timor, tristitia & generatim omnis affectus male nos afficiens intelligitur.

Res adversæ in totidem classes dividuntur, sicut ante res secundæ divisæ fuerant; unde morbus & imbecillitas, & inopia, infamia, ignorantia, error seu deceptio, peccata, inquieta conscientia &c. Sunt inter res adversas, quæ omnia facile intelliguntur ex iis, quæ de rebus secundis dicta sunt: oppositorum enim eadem est scientia, ut qui unum eorum novit, alterum hoc ipso satis videtur novisse.

Dividitur Fortitudo in patientiam & Fortitudinem strictè dictam: Patientia est Virtus inter adversa quæ incumbunt; Fortitudo inter adversa, quæ imminent: adversa enim cum imminent, Timorem, horrorem & desperationem incutiunt; cum vero adsunt & incumbunt, Tristitiam, Afflictionem & Calamitatem injiciunt, quando contra animi nostri sententiam adsunt, ut plerumque contingit in malis: hi enim res adversas iniquo animo ferre solent, vellent-

vellentque eas abesse, in quâ pugna voluntatis consistit Calamitas : nam hæc nihil est aliud , quam pugna inter rem quæ est , & voluntatem, quæ non vult ut ea res sit : bonis autem res adversæ nunquam Calamitatem injiciunt , nunquam enim eorum voluntas pugnat cum rebus , seu cum Deo : nunquam nolunt esse , quod est ; itaque his quidem dolores , Timores, Tædia, tristitias & similes sensus atque passionnes injiciunt subinde res adversæ, sed nunquam Calamitatem : nam ipsi quidem illi sensus atque passionnes Calamitatis loco esse non possunt , qui nunquam his voluntate suâ repugnant , nunquam nolunt ut hæc sint , hoc unum nolunt, peccare ; hoc unum volunt legi Divinæ obedire ; quæ extra hæc sunt , in adiaphoris habent, nec nolunt, nec volunt ea. Notandum autem est, ideo illos sensus atque passionnes vulgo Calamitosas videri , quod soleant eos vulgo iniquo animo ferre , & voluntate suâ obniti ac reluctari ; quod cum non facis amplius , nihil etiam reperies in his Calamitatis (infra latius tibi de præmio Virtutis , & præsertim de Felicitate) Timorem ergo atq; tristitiam Fortitudo spectat, non ut moderetur illa (ut Peripatetici) aut expellat illa (ut Stoici volunt) sed ut nega-

negativè se habeat ad illa, & eorum contemplatione nec agat quicquam, nec ommittat. Est igitur vir ille Fortis, qui inter res adversas (carcerem, inopiam, exilium, solitudinem, orbitatem, infamiam, imo etiam peccatum & perturbatam conscientiam) id unum agit, quod jubet Ratio, ei soli auscultat, ei soli paret, nullâ sui curâ, studio aut sollicitudine ducitur, non vero ideo fortis esse desinit, quia instante periculo & imminentibus rebus adversis (puta naufragio aut capitali supplicio) expallescit, tremit, & totis artibus concutitur (ut male persuasum habet vulgus, & Stoici hac in parte nimis quam vulgares Philosophi) nam metu concuti & perterreri, nec bonum est nec malum in genere moris; malum tantum est in genere quodammodo naturæ, quâ male nos afficit; Ast vero metu impellente aliquid facere aut fugere, aut ejulare, aut aliter Officium deserere, cum ad Passionem ista non pertineant, sed ad actionem consensumque nostrum, hoc vero turpe est, flagitiosum & molle.

Sed nec ille etiam fortis est, qui imminentibus rebus adversus non angitur, non metuit, sed constat sibi, aut præsentibus rebus adversis non dejicitur, non tristis est.

est, non lacrymatur; possunt enim hæc aliunde, quam à Virtute proficisci, velut ab ingenio duro, vel consuetudine malorum, quâ contra Fortunam & casum quemcunque obduruerit: poterunt à Jactantia, vanitate, gloriæ studio, metuque Ignominia proficisci. Igitur exterior ille apparatus ad Fortitudinem nihil, hæc se in animum tota recepit, hæc in proposito faciendi id unum, quod jubet Ratio, consummatur: cæterum in rebus tristibus Bonis viris etiam lacrymæ excutuntur sæpe; sæpe minime: inter res timendas sæpe expallescunt, sæpe minime: omnia hæc promiscua & nihil pensi hic habent: pallefcant, non pallefcant, lacrymæ excidant, non excidant nihil id suâ referre putant; id unum curant, id unum viribus omnibus satagunt, nihil ut committant, nihil ut in se admittant, quod Ratio vetuerit: Hæc similia dicantur in materia Temperantiæ, nempe non desinit Vir Bonus esse Temperans, etiamsi cor ei saliat, lætitia gestiat & totus vultus & oratio miram hilaritatem, alacritatemque spirent: nec etiam ille Temperans est, qui inter secunda lætitiã cohibet, hilaritatem suppressit, & quasi strangulat, possunt hæc similiter ut in Fortitudine dictum est, à vanis animi cupiditatibus proficisci.